

Kriteriji za zavrnitev vzorcev in ukrepanje

Oznaka kazalnika kakovosti	Neskladje Zavrnitveni kriteriji za vzorce	Ukrep	Komentar na izvidu	Laboratorijska opomba
1.1. Pre-MisR	<u>Naročilo z napako v identifikaciji:</u> - Vzorec brez naročila - Pomanjkljivi podatki na naročilnici* - Naročilnica za napačnega pacienta	Od naročnika poskušamo pridobiti potrebne manjkajoče podatke oziroma naročilnico.	/	Pomanjkljivi podatki na napotnici/naročilnici. Sporočeno naročniku.
1.2. Pre-MisS	<u>Vzorci z napako v identifikaciji:</u> -nepopolno označen vzorec (pomanjkljivi, neoznačeni nečitljivi podatki na vzorcu)** -vzorec odvzet napačnemu pacientu	Od naročnika poskušamo pridobiti potrebne manjkajoče podatke. Vzorec zavrnemo, če podatke ne uspemo pridobiti.	Vzorec odvzet napačnemu pacientu.	Nepopolno označen vzorec. Naročnik (ime in priimek) je osebno prišel prepoznati vzorec. Vzorec odvzet napačnemu pacientu. Sporočeno naročniku
3.1. Pre-WroTy	Napačen vzorec (napačna epruveta, napačen matriks vzorca, napačen antikoagulant).	Zavrnemo vzorec.	Napačen vzorec (opis neskladja). Naročenih preiskav ni mogoče opraviti. Prosimo za ponovni odzem	Sporočeno naročniku.
3.2. Pre-WroCo	Nepravilno pripravljen vzorec (brez konzervansa, fiksativa, napačen konzervans, bris).	Zavrnemo vzorec.	Nepravilno pripravljen vzorec (opis neskladja). Naročenih preiskav ni mogoče opraviti. Prosimo za ponovni odzem.	Sporočeno naročniku.

Kriteriji za zavrnitev vzorcev in ukrepanje

Oznaka kazalnika kakovosti	Neskladje Zavrnitveni kriteriji za vzorce	Ukrep	Komentar na izvidu	Laboratorijska opomba
4.1. Pre-InsV	Premalo vzorca za analizo.	Opravimo preiskave, ki jih lahko glede na količino vzorca in po predhodnem dogovoru z naročnikom.	Premalo vzorca za vse naročene preiskave.	Sporočeno naročniku.
		Če ne moremo opraviti nobene naročene preiskave, vzorec zavrremo.	Premalo vzorca za naročene preiskave. Prosimo za ponovni odvzem.	Sporočeno naročniku.
4.2. Pre-SaAnt	Neustrezno razmerje kri/antikoagulant.	Opravimo preiskave, ki jih je mogoče.	Izmerjene vrednosti so orientacijske zaradi neustreznega razmerja kri/antikoagulant.	
		Zavrremo vzorec.	Naročenih preiskav ni mogoče opraviti zaradi neustreznega razmerja kri/antikoagulant. Prosimo za ponovni odvzem.	Sporočeno naročniku.
5.1. Pre-NotRec	Naročilo brez vzorca.	Naročnika obvestimo o manjkajočih vzorcih ali zavrremo naročilo.	Vzorec za določitev (preiskava) ni bil poslan.	Sporočeno naročniku.
5.2. Pre-NotSt	Vzorec transportiran v neustrezni embalaži/nepripravno shranjen vzorec.	***Pretehtamo zavrnitev vzorca.	Vzorec____ je bil transportiran v neustrezni embalaži/nepripravno shranjen vzorec____, kar lahko vpliva na rezultate meritev.	

Kriteriji za zavrnitev vzorcev in ukrepanje

Oznaka kazalnika kakovosti	Neskladje Zavrnitveni kriteriji za vzorce	Ukrep	Komentar na izvidu	Laboratorijska opomba
5.3. Pre-DamS	Razlit/razbit vzorec (pred njegovim prihodom v laboratorij).	Zavrnamo vzorec.	Vzorec ___ je razbit/razlit pred njegovim prihodom v laboratorij. Naročenih preiskav ni mogoče opraviti.	Sporočeno naročniku.
5.4. Pre-InTem	Neustrezna temperatura pri transportu vzorca (previsoka ali prenizka temperatura)	***Pretehtamo zavrnitev vzorca.	Vzorec ___ ni bil transportiran pri ustrezni temperaturi. Rezultati meritev so orientacijski.	
		Zavrnamo vzorec.	Zaradi neustrezne temperature pri transportu vzorca ___ naročenih preiskav ni mogoče opraviti.	Sporočeno naročniku.
5.5. Pre-ExTim	Predolg čas transporta vzorca.	***Pretehtamo zavrnitev vzorca.	Čas transporta za vzorec ___ je daljši od priporočenega, kar lahko vpliva na rezultate preiskav.	
		Zavrnamo vzorec.	Čas transporta za vzorec ___ daljši od priporočil, naročenih preiskav ni mogoče opraviti.	Sporočeno naročniku.
6.2. Pre-Cont	Kontaminiran vzorec.	Zavrnamo vzorec (pred zavrnitvijo se pogovorimo z naročnikom).	Možna kontaminacije vzorca ali prisotnost motečih snovi.	Sporočeno naročniku.

Kriteriji za zavrnitev vzorcev in ukrepanje

Oznaka kazalnika kakovosti	Neskladje Zavrnitveni kriteriji za vzorce	Ukrep	Komentar na izvidu	Laboratorijska opomba
7.2. Pre-HemT	Stopnja hemolize visoka – zavrnamo vsaj eno preiskavo.	Zavrnamo preiskavo/preiskave, na katere vpliva hemoliza.	Vzorec seruma/plazme je hemoliziran. Rezultate preiskav ____ ni mogoče podati.	Naročniku sporočeni zavrtnjeni parametri.
7.3. Pre-HemR	Močno hemoliziran vzorec.	Zavrnamo vzorec zaradi močne hemolize.	Vzorec seruma/plazme je močno hemoliziran. Naročenih preiskav ni mogoče opraviti. Prosimo za ponovni odvzem.	Sporočeno naročniku.
7.4.	Močno ikteričen vzorec – zavrnamo vsaj eno preiskavo.	Zavrnamo preiskavo/preiskave na katere vpliva močna ikteričnost.	Vzorec seruma/plazme je močno ikteričen. Naročenih preiskav ni mogoče opraviti.	Sporočeno naročniku.
7.5.	Lipemičen vzorec – zavrnamo vsaj eno preiskavo.	Zavrnamo preiskavo/preiskave na katere vpliva lipemija.	Vzorec seruma/plazme je lipemičen. Rezultate preiskav ____ ni mogoče podati. Prosimo za ponovni odvzem na tešče. ****	
	Močno lipemičen vzorec.	Zavrnamo vzorec zaradi močne lipemije.	Vzorec seruma/plazme je močno lipemičen. Naročenih preiskav ni mogoče opraviti. Prosimo za ponovni odvzem na tešče. ****	Sporočeno naročniku.

Kriteriji za zavrnitev vzorcev in ukrepanje

Oznaka kazalnika kakovosti	Neskladje Zavrnitveni kriteriji za vzorce	Ukrep	Komentar na izvidu	Laboratorijska opomba
8.1. Pre-Clot	Koaguliran vzorec z antikoagulantom.	Zavrnamo vzorec.	Vzorec krvi (EDTA, heparin, citrat) je koaguliran. Naročenih preiskav ni mogoče opraviti. Prosimo za ponovni odvzem.	Sporočeno naročniku.
8.2.	Koaguliran vzorec brez antikoagulanta.	Zavrnamo vzorec.	Vzorec ____ (kri, likvor, punktat) je koaguliran. Naročenih preiskav ni mogoče opraviti. Prosimo za ponovni odvzem.	Sporočeno naročniku.
10.1. Pre-InTime	Neoznačen datum in čas odvzema vzorca.	Od naročnika poskušamo pridobiti manjkajoče podatke.	Podamo komentar k preiskavi, kjer je podatek relevanten.	
		Zavrnamo vzorec.	Neprimeren čas odvzema za določitev _____. Prosimo za ponovni odvzem krvi v priporočenem času.	Sporočeno naročniku.

Kriteriji za zavrnitev vzorcev in ukrepanje

Opombe:

*Po Pravilniku o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati laboratoriji za izvajanje preiskav na področju laboratorijske medicine (v nadaljevanju Pravilnik).

** Po Pravilniku so potrebni podatki, ki omogočajo identifikacijo vzorca (minimalno dva identifikatorja, ki omogočata nedvoumno identiteto lastnika vzorca.

V primeru elektronskega naročila je (odvisno od vrste LIS, ki ga laboratorij uporablja) je potrebna tudi številka elektronskega naročila (zapisana na naročilnici in/ali biološkem materialu).

Vzorca ne zavrremo, ne da bi obvestili naročnika. Vzorce, ki jih dobimo na enostaven način z neinvazivnimi postopki (kri, urin, blato, sputum, bris) in jih je enostavno ponovno odvzeti, prej zavrremo.

***Če so vzorci pridobljeni z invazivnimi postopki ali so neponovljivi (CSF, PTV, časovni vzorci za TDM), pred zavrnitvijo dobro pretehtamo vzroke zanje (npr. neoznačene vzorce pride v laboratorij označiti oseba, ki je odvzem izvedla, vzorce npr. likvorja, ki puščajo zunaj obrišemo in prelijemo ipd.).

****Komentarja ni smiselno uporabiti v primeru akutnega pankreatitisa.

Uporaba Laboratorijske opombe je priporočljiva, za uporabo se posamezni laboratorij odloči sam.

V primeru nujnih vzorcev morajo obstajati pravila za izjeme. V primeru izjem vedno naredimo laboratorijski zapisnik.